

Sygn. akt I ACa 837/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Anna Bohdziewicz
------------------	----------------------

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2022 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. S. i M. S.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 24 lutego 2022 r., sygn. akt I Cgg 59/20

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1. i 2. o tyle, że określone w punkcie 1. odsetki ustawowe za opóźnienie zasądza od dnia 26 października 2021 r. do dnia zapłaty;
- 2) oddala apelację w pozostałej części;
- 3) zasądza od powodów na rzecz pozwanego 3.240,00 (trzy tysiące dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

	SSA Anna Bohdziewicz	
--	----------------------	--

Sygn. akt I ACa 837/22

UZASADNIENIE

Powodowie R. S. i M. S. wystąpili z pozwem przeciwko Spółce (...) S.A., ostatecznie domagając się zasądzenia na swoją rzecz odszkodowania w wysokości 526.715,47 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 października 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Powodowie dochodzili odszkodowania w związku z wyrządzeniem im szkody polegającej na wychyleniu budynku mieszkalnego, co nastąpiło w wyniku prowadzonej przez pozwanego eksploatacji górniczej.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując wysokość dochodzonego roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego na rzecz powodów 526.715,47 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 lutego 2022 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części; zasądził od pozwanego na rzecz powodów koszty procesu; nakazał pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów sądowych.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został zaskarżony przez powodów w części, w jakiej nie zostało uwzględnione ich żądanie odsetek za opóźnienie od zasądzonych odszkodowania.

Sąd Okręgowy następująco uzasadnił zawarte w wyroku orzeczenie o odsetkach:

Wysokość odszkodowania, odpowiadająca kosztom rektyfikacji budynku powodów, została ustalona w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu budownictwa mgr inż. T. G.. Ostatecznie biegły określił te koszty na kwotę 526.715,47 zł brutto.

Sąd pierwszej instancji orzekł o odsetkach na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając je od dnia wyrokowania do dnia zapłaty. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że warunkiem istnienia stanu opóźnienia dłużnika w spełnieniu świadczenia pieniężnego jest, aby dłużnik znał treść obowiązku jaki ma spełnić, tj. wysokość świadczenia pieniężnego, lub też czynniki, które pozwalają ustalić wysokość tego świadczenia, gdzie kwestie te wskutek istniejącego między stronami w tym zakresie sporu były ustalane dopiero w toku postępowania przy udziale biegłego sądowego. Tym samym, Sąd pierwszej instancji uznał za trafne stanowisko pozwanego przedstawione w piśmie procesowym z dnia 8 listopada 2021 r., że dopiero od chwili określenia wysokości odszkodowania przez sąd możliwe jest obarczanie dłużnika negatywnymi skutkami wynikającymi z ww. przepisu za spełnienie tak określonego świadczenia z opóźnieniem. Dlatego też roszczenie odsetkowe strony powodowej w pozostałym zakresie zostało oddalone, o czym orzeczono w punkcie 2 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., uznając za przegrywającego postępowanie pozwanego wobec uwzględnienia powództwa w przeważającej części, a jedynie oddalenie go w niewielkiej części - co do roszczenia odsetkowego.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został zaskarżony przez powodów w części, w jakiej zostało oddalone żądanie odsetkowe. W apelacji zarzucono naruszenie art. 481 §1 k.c. przez jego błędną wykładnię przejawiającą się w ustaleniu, iż odsetki za opóźnienie pozostają należne powodom od dnia 25 lutego 2022 r., podczas gdy spełnienie świadczenia w rozumieniu art. 481 §1 k.c. stało się możliwe już w dniu 15 października 2018 r., kiedy to znany był pozwanemu zakres szkód wobec jego oznaczenia przez pozwanego w kosztorysie i od tego czasu pozwany pozostawał w opóźnieniu.

W oparciu o wyżej przedstawiony zarzut, powodowie wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez zasądzenie od pozwanego na ich rzecz od kwoty 526.715,47 złotych ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia 15 października 2018 r. do dnia zapłaty, a nadto wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów tego etapu postępowania na swoją rzecz.

Na podstawie art. 374 k.p.c. apelacja została rozpoznana na posiedzenie niejawnym, gdyż przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, a nadto żadna ze stron nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powodów w części zasługiwała na uwzględnienie.

Powodowie zakwestionowali rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie ustawowych odsetek za opóźnienie. Zatem kwestią wymagającą rozważenia na tym etapie postępowania było od jakiego momentu pozwany popadł w opóźnienie w spełnieniu świadczenia w wysokości, jaka została zasądzona na rzecz powodów wyrokiem.

Dokonanie tej oceny przynależy do sfery stosowania prawa materialnego. Powodowie w apelacji postawili zarzut naruszenia prawa materialnego, nie kwestionując ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji.

W rozpoznawanej sprawie niespornie strony w dniu 15 października 2018 r. zawarły ugodę dotyczącą naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego. Nie wynika z niej jednak wysokość kosztów koniecznej naprawy, a na późniejszym etapie pozwany przedstawił propozycję zapłaty odszkodowania w wysokości 135.000,00 złotych. Powodowie nie zaakceptowali tej propozycji, a wnosząc pozew w dniu 11 września 2020 r. domagali się zasądzenia odszkodowania w wysokości 300.000,00 złotych. Już z przedstawionych faktów wynika, że nie ma podstaw do przypisywania pozwanemu pozostawania w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia w wysokości 526.715,47 złotych od dnia 15 października 2018 r. Powodowie początkowo godzili się na restytucję, a wnosząc pozew domagali się niższej kwoty niż zasądzona. Do rozszerzenia powództwa doszło po wydaniu opinii przez biegłego sądowego T. G., który wyliczył koszty rektyfikacji na kwotę 526.715,47 złotych. Odpis pisma zawierającego rozszerzenie powództwa zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 25 października 2021 r. (k.244 akt). Opracowując opinię biegły posługiwał się dostępnym wówczas cennikiem robót budowlanych, a zatem koszty zostały wyliczone w wielkości aktualnej na datę sporządzenia tej wyceny. Należy więc uznać, że od następnego dnia po doręczeniu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa pozwany znajdował się w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego (odszkodowania należnego powodowi). Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za naprawienie szkody, a kwestią wymagającą ustalenia w oparciu o wiadomości specjalne była wysokość odszkodowania. Znając wysokość odszkodowania, po wezwaniu do zapłaty (jak należy traktować pismo zawierające rozszerzenie powództwa; art. 455 k.c.) pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu tej należności. Wskazania wymaga, że do tej pory zasądzone odsetki za opóźnienie nie miały charakteru waloryzacyjnego, lecz stanowiły w istocie wynagrodzenie dla poszkodowanego, który nie mógł korzystać ze słusznie mu należnych środków pieniężnych. W rozpoznawanej sprawie powodowi należy się takie wynagrodzenie za okres od wezwania pozwanego do zapłaty kwoty zasądzonej wyrokiem, a to na podstawie art. 481 §1 i §2 k.c. i art. 455 k.c.

Wobec powyższego, częściowo podzielając stanowisko zawarte w apelacji, Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 §1 k.p.c. i zasądził ustawowe odsetki za opóźnienie od kwoty 526.715,47 złotych od 26 października 2021 r. do dnia zapłaty. Dalej idąca apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie i jako niezasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Z uwagi na wynik tego etapu postępowania i uwzględnienia apelacji jedynie w części, koszty postępowania apelacyjnego zostały stosunkowo rozdzielone, a to w oparciu o art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. Powodowie wygrali ten etap postępowania w ok. 10%, co obliguje ich do poniesienia kosztów postępowania apelacyjnego w 90%. Koszty tego etapu postępowania obejmują wynagrodzenie pełnomocników, wynoszące po 4.050,00 złotych, czyli łącznie 8100,00 złotych. Powodowie powinni ponieść koszty w wysokości 7290,00 złotych ($8100 \times 0,90 = 7290$), a ponieśli 4.050,00 złotych, wobec czego zasądzono od powodów na rzecz pozwanego koszty postępowania apelacyjnego w wysokości 3.240,00 złotych ($7290 - 4050 = 3.240$).

SSA Anna Bohdziewicz